

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

виносить: в Австрії:

на цілий рік	24 K
на пів року	12 K
на чверть року	6 K
на місяць	2 K

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою по суботі 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руке ми сердце і віра руска“. — З Русланових повільмі М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського ул. Ягайлоньска.

Рукописи звертає ся лише а попередку засторогу.

Рекламації лише неопечатані вільні від прута. — Оповістки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Східно-азійська гроза для Росії.

(X) В хвили, коли бачність всего політичного світа звернена на балканські події і все, що з тим в'язе ся, починають на овиді далекого Сходу висувати ся грізні і темні хмари. З кожним днем гроза стає там щораз більшою і може довести до велими поважних подій.

Російські дневники подали сими днями вісти з далекого Сходу про заострене взаємин між Росією а Хінами. Се заострене проявило ся домаганем бойкоту російських товарів, частими нападами Хунгузів на російських поселенців, явним ворогованем хінських властей проти російського населення і т. п. Майже кожного дня подають російські часописи вісти про таке вороговане. Між хінським населенем проявляє ся таке роздратоване, що російські власти на далекім Сході домагають ся з Петербурга поуки і повновласти, як поступати в теперішній хвили.

Другою важною подією на далекім Сході се міністерське пересилене в Японії, котре виходить уже поза звичайний обсяг внутрішньо-япаської державної справи. Се міністерське пересилене спричинене задля того, бо міністерство піддержане парламентом не вдоволило домагань воєнного сторонництва що до дальшого уоруження. Финанси Японії не є світлі, а коли мати мемо на тямці, що Японія після російсько-япаської війни вложила великанські квоти на армію і

флоту, то треба признати, що в сім напрямі там зроблено велими багато.

Як розвинула ся після війни япаська воєнна сила, можна собі уявити із сего: Японці розпочали війну з Росією з 6 воєнними кораблями і 6 кружляками. Після війни помножено флоту о 6 дреднаутів і 4 кружляки, а тепер в роботі є знов 4 дреднауты. Крім того в флотній програмі предвиджена ще будова 7 воєнних кораблів і 6 кружляків. В рівній мірі помножено також армію. Коротко сказавши, Японці в тім часі більше як подвоїли свою воєнну силу. А всего того ще за мало для воєнного сторонництва, оно домагає ся нових видатків на армію і флоту.

Насуває ся питане, проти котрої держави зброїть ся Японія? Відповідь на се питане ясна, бо Японці мають лише одного ворога на азійскім Сході. На всякий спосіб бажають Японці в можливій російсько-хінській війні відограти діяльну ролю і тому треба при теперішнім політичнім положеню на далекім Сході мати на бачности сі воєнні приготування Японців.

На сі приготування Японців звернув бачність дневник російського міністерства війни „Русскій Инвалид“ в окремії розвідці і вказав на сі приготування яко позваку воєнного настрою на далекім Сході.

Події на далекім Сході набивають також далекосяглого значіння в прикладі до подій на бяззкім Сході і на всякий спосіб стоїмо на передодні велими поважного часу.

Видорча реформа в Угорщині.

(□) Перед кількома днями привяв цїсар у Шенбруні на послуханю угорського міністра-предсїдника д-ра Лукача і удїлив вступної санкції виробленому угорским правительством начеркови закона про виборчу реформу. Сей начерк виїс уже др. Лукач в угорскім соїмі.

Сей начерк розвіяв надїї всіх прихильників угорської виборчої реформи. Як небуди би задивляти ся на сю справу, то ніхто таки не сподївав ся такого значного упривілейованя односторонного поодиноких верств населеня на шкоду консервативних живел. Начерк сей уложенний зовсім в дусї гр. Тісси і є висловом клясового панованя, котре намагає ся всіми силами удержати свої політичні привілеї, але реформою виборчою він не є.

Начерк признає виборче право з 24-им роком жита всім мужеским горожанам при одворічнім засидженю, котрі скінчили найвищу клясу середної школи: урядники, учители, святиченники не потребують одворічного засидженя. Хто не скінчив середної школи, може осягнути виборче право доперва в 30-ім році жита, але повинен скінчити 6-клясову народну школу, а крім того ще доповнити цілий ряд інших условин а бодай повинен уміти читати і писати і доповнити многі інші трудні услія. Неграмотним признає ся виборче право, наколи платять найменше 40 K податку, або мають найменше 16 моргів ґрунту.

Крім того в сїй так обмеженій виборчій

реформі містить ся багато інших засторог, котрі могло придумати лише плітократичне розумне державне. Нічого не значить, наколи торговий помічник, або промисловий робітник має 30 літ віку, скінчив 6-кл. школу народну і має рік засидженя, але мимо того не одержить виборчого права, наколи у того самого службодавця не остає в службі безпереривній 3 роки. Коли отже службодавцеві з політичних або інших причин сподобає ся позбавити такого горожанина виборчого права, то потребує его лише відправити перед виборами і тим способом він тратить виборче право. Таких дивоглядів у начерку єсть чимало.

Однак лихо не без добра! Така виборча реформа не спинить дальших домагань до розширеня виборчих прав, а коли навіть стане законом, то не перестане бути доказом, що в ХХ. ст. сим не можна справи полагодити і сей закон буде лише понукою до дальших змагань і до переведеня справдешньої виборчої реформи.

Допись з Цїшанівщини.

(Поступоване Ради шк. окр. з експонованою клясою *).

Кілька літ тому Tow. szk. lud. заснувало шкільку на Косопудах, присїлку ад Жуків, пов. цїшанівського, удержувало сю шкільку 2 літа, опісля Рада шкільна красава утворила з сїй шкільки експоновану клясу до 2-клясової школи в Жуківі.

Славний чоловік.

Славний чоловік, поет, учений і політик, Василь Куряньскій, обїцав комітетови в місті Ст., що приїде на вечерю в честь М. Шашкевича з промовою. Для міста Ст. і цілої околиці був се нещоденний случай, вечерок мусїв випасти добре, бодай з материяльного боку, бо одні приїдуть віддати честь Шашкевичеві, а другі схотять побачити і послухати живого славного чоловіка.

Щоби нагородити Куряньского за труд, комітет завчасу рішив привитати его на двірці зелїзницї, подати ему букет цвітїв, привезти его з парадом до Народного Дому, а по вечерку прийняти его доброю вечерою з відповідними промовами. Виконачем сїй програми мав заняти ся студент прав, Володко Сверликовскій, син місцевого урядника, великий прихильник поета Куряньского і сам також поет, котрий покищо ховав ся за прибраним іменем „В. Наддїстрианський“.

Він уложив незвичайно гарну і поетичну промову на привитане Куряньского і кілька днів переробляв її разом зі своєю улюбленою Нусею Осиповичівною, котра мала сю промову на двірці сказати. Панна Нуся хоч тільки недавно скінчила лицей, належала вже також до української літератури, а іменно до ліричної поезії, від коли многонадїйний поет, а єї милий В. Наддїстрианський так таки й називав її у своїх віршах не инакше, тільки Нусею з ріжними прекрасними прикметниками.

Все було уложене і приготуване гарно наперед. Одив лише клоїт лишив ся, такий, що Куряньскій не написав певно, котрим поїздом приїде, лише повідомив Сверликовского загально, що приїде під вечір. По полуд-

ни приходили до Ст. два поїзди зі Львова, оден о 5. годині, другий пів до 7-мої; отже коли би Куряньскій не приїхав першим поїздом, треба було виходити до другого, цілою громадою і з букетом, — що не було приємне.

Першим поїздом Куряньскій справді не приїхав. Тут уже всі ждали на перові, панна Нуся уже лякала ся, що забуде дещо з промови, тимчасом із львівського поїзду уже всі вилїзли, кому треба було, а Куряньского між ними не було. Троха розчарована завершила ся громада прихильників славного чоловіка опять до міста, лишавючи букет у портїера, щоби не носити ся з ним без потреби. Сверликовскій накавав усім, щоби ставили ся знову на двірці коло пів до 7-ої години, відпровадив Нусю до єї дому і сам пішов до своєї хати на підвечір.

Сидїв тут неспокоїний з годину, коли нараз хтось застукав до дверей. Двері відчинили ся і в них показав ся — поет Василь Куряньскій!

Сверликовскій почув у першій хвилі охоту завернути его відразу на дворець, але очевидно здержав себе.

— Ви ж котрим поїздом приїхали? — сказав лише не то здивовано, не то з докором.

— А отсим, що тепер приходять — відповів Куряньскій спокійно.

— А дже зі Львова не приходить тепер ніякий поїзд!

— Я й не їду тепер зі Львова, тільки з иншої сторони, мав орудку недалеко звідси.

— Ох, Господи! — зітхнув студент.

— Щож там такого? — спитав славний чоловік.

— Та нічо... Прошу ближше.

— Я приходжу до вас, бо тільки й вашу адресу знаю.

— Дуже менї мило. Будьте ласкаві до салону... Я покличу зараз тата й маму.

Тато й мама справді зараз надїшли, привитали ся і відразу попросили гостя до підвечїрку. Як тільки славний чоловік засїв до стола, Володко вибїг з хати і стрілою полетїв до Народного Дому, де молодий комітет робив лад на сцені.

— Слушайте! — крикнув уже з далека.

— Куряньскій вже приїхав і є в нас!

— Та коли? — здивували ся всі.

Сверликовскій обяснив їм річ і при тім розсердив ся.

— Якжеж так можна? Тут букет готовий і промова відповідна тільки до виходу з вагону, а він уже в місті! Що Нуся скаже? А дже она розплаче ся!

Комітет згодив ся з Володком, що Куряньскій попував програму і зробив велику неприємність Володкови, Нусї і цілій громадї. Оден з комітетових відважив ся замїтити, що Куряньскій нічого-ж не знав про прийняте і зовсім его не вимагав, однак се не потїшило инших; все одно, вийшло, що громада вечемна і що Нуся, улюблена панна всіх студентів із Ст., мусить плакати з досади і розчарована.

— Слушайте! — відозвав ся енергічно Сверликовскій.

— Все мусить відбутися після уложеної програми! Як заповіджено, всі маєте бути коло пів до сегомі на двірці. Інші не знають, що стало ся, то й так приїдуть. А я беру на себе, доставити вам Куряньского на дворець, так що ви будете его мати в хвилину, як поїзд надїде. І все буде так, як уложено. Будьте здорові!

Сверликовскій побїг до дому. По дорозі

замовив фіякра і кавав єму ставити ся коло дому чверть на сему годину, а потім коли всядуть, їхати, не питаючи на дворець. Дома застав Куряньского при підвечїрку, на розмові з батьком і матерю.

— Я був у Народнім Домі подивити ся, чи вже все готове, чи сцена прибрана — почав оправдувати ся.

— Якже там? — спитав Куряньскій.

— Все дуже гарно. Людїй із сіл уже повно в місті.

— Початок вечерка о сямїй, здасть ся? — питав ся дальше славний чоловік, споглядаючи на годинник.

Тому я й приїхав скорше, щоб не спїзнити ся.

— Не спїзнити ся, не бійте ся! Як почне ся о сямїй годинї, буде також добре. Се провінція.

Так потїшав Володко. Але Куряньскій, як кождий славний чоловік, був нервовий і заявив, що мусить ще троха причепурити ся, а потім піде до Народного Дому, бо волить сам почекати, анїж ціла громада людий має ждати на него.

Було вже по шестїй годині і за яких десять хвиль мав надїхати фіякер. Славний чоловік не спїшив ся занадто, бо ще мав з годину часу, і Володко по рухах его міркував, що коли стане перебирати ся, мине найменше з двадцять хвиль — не багато, але досить, щоби ціле привитане на двірці відпало і щоб люба Нуся, котра нічого не знав, плакала. Через те, хоч і не був такий славний, як Куряньскій, зробив ся нараз дуже неспокоїним і нервовим, ходив з кута в кут, мняв чуприну, заглядав у вікна і думав, як затаїти Куряньского до фіякра. Сказати правду — зле, не сказати — також зле.

Після устави в експонованій класі має бути язык викладний той сам, який в етатовій школі, до котрої та класа належить, або може бути й инший, коли Рада громадська на се згодить ся. Тимчасом в експонованій класі в Косопудах запроваджено язык викладний польський, мимо протестів Ради громадської, мимо ухвал Ради громадської з рр. 1910, 1911, що в класі експонованій на Косопудах має бути язык викладний польський? Ба — Рада шк. краєва бере ся на способи! Ото в р. 1910, опісля 1911 за п'яту Рада шк. окр. на поручені Ради шк. краєвої Рад громадську в Жукові, чи жєлає собі, щоби в маючій зорганізувати ся школі в Косопудах був перший язык польський? Дісне питанє! Рада громадська за кождим разом відповідає, що в школі на Косопудах має бути язык викладний руский! Відше рішенє Ради громадської подаємо позизше.

Розуміє ся, діставши таку відповідь, Рада шк. краєва в рішенях до Ради шк. окр. повідає — „wstrzymać na razie organizację szkoły w Kosopudach“! — А тимчасом в класі експонованій дальше в язык викладний польський. В листопаді 1911 р. зібрала ся Рада шкільна місцева в Жукові, до ухвали прелімінара на школу в Жукові і експоновану класу в Косопудах ад Жуків і ухвалоє Сільшостію гололів відмовити всіх видатків на удержанє експонованій класу в Косопудах, доки, після устави, не буде там введений викладний язык руский!

Рада шк. окружна, діставши від Ради шк. місц. в Жукові прелімінар видатків для школи в Жукові, розписує конкурєнційну розправу на 28. листопада 1911 р. На тій розправі повновласник громади застерігає собі, що громада в Жукові доти не дасть ані сотика на утриманє класу експонованій в Косопудах, доки не буде там введений викладний язык руский, і се засте-

*) Що раз частійше множать ся случаї, що п. к. Рада шк. окр., вдоволюючи домаганям Т. S. L. в руских громадах, хоч там в школа, вводить експоновані класи без ухвали ради гром. і переведені вимаганях законом пересправ і хоч в етатовій школі в руск. викл. язык, заводять в експ. класі поль. викл. язык. Подана тут довше представляє таке поступованє тамошної окр. Ради шк. — Ред.

режене в вписанє до протоколу з розправи конкурєнційної!

На засіданю Ради шкільної окружної, відбутого того самого дня, с. в 28. листопада 1911 р., предложив окр. інспектор до затвердження розправу конкурєнційну. Представник гр. кат. обряду проти сего запротестував і зажадав впровадження перше на Косопудах викладного руского языка. Внесене се упало. Але перейшло друге внесене компромісове, на котре він згодив ся, щоби сю справу порішила Рада шкільна краєва, і доки Рада шкільна краєва сеї справи не порішить, конкурєнційна розправа не буде затверджена.

Просьмо отже руских членів Ради шк. кр. сеї справи допльнувати і мужно боронити!

1. Відпис з протоколу ухвал громадської ради.

Списаний на засіданю ради громадської, зібраної в повній силі дня 12. січня 1910 зглядом ухвали, щоби в школі надетатовій на Косопудах прийнято польський язык викладний. З тої причини, що будинок тої школи поставлений яко власність громади і коштом громади Жукова, а громада тільки винаймає салю на надетатову класу для присілка Косопуд, на тій засаді ухвалє і затверджує виразно, щоби в тій надетатовій класі в школі на Косопудах був викладний язык руский. На тім ухвала ради громадської укінчена і підписана.

Стефан Бумбар, Гванько Круцько, Микола Філь, † Кость Вальницький, † Міхал Кушка, обох підписав Т. Макушка, Юрко Ней, Теодор Ней.

2. Відпис протоколу ради громадської.

Списаний на засіданю Ради громадської зібраної вповній силі 17 радних дня 23. марта 1911. По мысли порученя п. к. Рада шкільної окружної з 14. марта 1911 ч. 425 в справі повзяти ухвали чи Рада громадська вичить собі, щоби нова школа громадська на Косопудах, котра має ся зорганізувати, мала язык викладний перший польський, зібрана громадська рада на тім засіданю ухвалює наступуюче:

Зібрана рада на тім засіданю осьвідчує єдиногласно і стало, що не прихилє ся до того, щоби в школі на Косопудах був язык викладний польський, лиш має бути перший викладний руский, як до того часу.

Наступають підписи:

— Чого ви такі первові? — спитав его гість, зауваживши его неспокой.

— Я все такий — відповів Сверликовський навманя. — А тепер ще й голова розболіла від тої біганини перед вечерком.

І він зі страхом почав дивити ся, як Куряньський стягав із себе сурдут. В тій хвилі загуркотів перед домом фіякер і станув.

— Знаєте, що я вам порадив би, пане доктор? — промовив Володко, як у горячці. — Може би ви ще тепер не вбирали ся у фрак, а переїхали ся зі мною троха по місті по свіжій повітрію. Мені буде приємно і вам не пошкодить. Фіякер уже жде, я замовив собі. За пів години вернемо. Що будете цілу годину робити?

Куряньський подивив ся на годинник і зачав думати, що робити. Потім говорив, що готов спізнити ся, що любить точність, що сьогодні вже мильо їхав возом — всего того Володко слухав і стояв, мов на грани.

— Ну! та нехай там! — сказав нарешті. — Се ще справді час на вечерком. Троха провітрити ся не пошкодить.

Володко аж відітхнув.

— Ручу вам, що вечерок не почне ся о 7. годині! — промовив з запалом, мовля хотів звеличати всю Русь-Україну за єї неточність.

Куряньський надягнув знова сурдут і пальтот і оба вийшли на двір. Колиб так був надумував ся ще кілька хвилин, була би вийшла невдача на цілій лінії.

Фіякер, не питаючи, повіз обох просто на дворець. По дорозі Сверликовський розмовляв з Куряньським то про се, то про те, а тимчасом думав, куди і як его завести на перон, аби виглядало, що саме тепер він приїхав. Казає фіякрової стати перед бічним входом до двірця і попросив свого гостя, чи не був би ласкав заглянути з ним на хвилину на перон, бо саме тепер надходить поїзд із Львова, а ним може приїде тітка на вече-

рок, отже випадає взяти її до себе до дому.

Куряньський не перечив ся і пішов зі своїм прихильником без віякого підозріння на перон саме в хвилю, як заїздив з гуркотом довгий поїзд. Коли з возів почали вилазити люди, оба стояли вже перед поїздом і розглядали ся.

— Здає ся мені, що тітка не приїхала, — замітив Володко. — Ану, вертаймо! І пішли за гуртом людей.

Коли тут ціла громада, що стояла з боку, як не крикне: славно! славно! — Куряньський аж перепудив ся і оглянув ся, кому се честь дають. Але зараз і зміркував, що се его витають, і усміхнув ся. Тимчасом панна Нуся, гарна, як рожа, вийшла з громади, вклонила ся і почала говорити:

„Високоповажаний пане доктор! Ми з тугою чекали на сей поїзд, що мав нам привезти так дорогого гостя — і виї привів нам вас.“

І далі говорила панна Нуся гладко, з чутєм і поважанєм, так що Володко ріє, як на дріжджах, і его нервовість зовсім минула ся. Куряньський, як годить ся, слухав промови з похиленою головою, прийняв букет, подякував, привітав ся зі всіма — і ані тепер, ані потім, ні одним словом не згадав, що він уже в місті від полудня.

Всі вийшли з двірця і гуртом пішли в місто. Сверликовський хотів садовити славного чоловіка у фіякра, однак він не згодив ся і йшов пішки разом з громадою.

Володко виконав свою програму на вдоволенє своє, Куряньського, Нусі і громади. А як промовляв славний чоловік на вечерку і як випала дальша програма, про се було в часписях, отже тут нема що розписувати ся.

О. М.

Стефан Бумбар, Іван Ваврикович, Дмитро Мархевка, Іван Кушка, Микола Кордупель, Микола Філь, Гванько Круцько, Федько Куріло, Дмитер Кордупель, Іван Білий, Дмитер Вальницький, Стефан Кушка, Панько Ваврикович, Михайл Павлик.

В довід сего повисших підписів 14 висше виміненях, котрі голосували за руским. — За польським языком голосували: Fr. Sobolski, Wojciech Ważyły, Antoni Mazurek.

Просьмо домагати ся „Руслана“ по всіх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передилатників в кругах своїх знакомих.

Війна на Балкані.

Відносини Росії до Австрії.

Про австрійсько-російські відносини зачинає ся знова часописна балачка — знак, що сеї відносини не зовсім правильні — і далеко не так ідеальні, як би сего в інтересі загального міра треба побажати.

Вчера — як доносить „Figaro“ — предсідник міністрів Поанкаре нараджував ся з амбасадором Ізвольским. „Figaro“ вносить з сего, що ходить о переговори між Австро-Угорщиною і Росією в справі відкликання тих заряджень, які поробили обі держави в граничних областях. Вмішанє Поанкаре є вислідом місяці Сухомлінова в Берліні. Сухомлінов перед цесарем Вільгельмом заявив, що до дня 14. січня с. ст. управа міністерства війни в Росії мусить зробити рішучий крок в справі 250 тисяч людей, задержаних під оружем від вересня. Се зависиме від Австро-Угорщини і від приязнійшого уложєня відносин Росії до Австро-Угорщини. Однак сеї відносини можуть поправити ся лише тоді, коли будуть дані взаїмні заєвненія щирости. Про Австро-Угорщину звісно, що не бажає віякого областного побільшеня на Сході, однак незвісно, яку має ціль Росія в виступах як опікунка Словян на Сході. Французке правительство посередничить між обома кабінетами і надіє ся, що доведе до успішного вислїду.

Петербурські дневники висловлюють обурєнє ізза проекту Австро-Угорщини що до самоуправної Альбанії. Дневники атакують російську дипломатию в острих словах і називають єї трусливою, підчеркуючи, що Австрія не переставє уоружувати ся і мимо предлоги зі сторони Росії, не видала доси ні одного розпорядку в справі демобілізації війська. З сего слїдує, що Австрія має якісь скриті(?) цілі і шукає лише нагоди до зачіпки. Вкінци дневники зазначають, що Австрія уділила позичку Китаєви через австрійські банки, через те отже змагає до прискорєня російсько-китайської війни.

Румунія і Болгарія.

Румунський міністер виїшних справ поїхав до Лондона, де має конферувати з цілим рядом політиків в справі румунських домагань. Румунія рішила ся не чекати довше і домагати ся, щоби Болгарія управилньила справу румунських домагань як найскорше. Напруженє відносин між Болгарією і Румунією росте що раз більше. Настрій прилюдної опії в Румунії стає що раз більше ворожам для Болгарії. Румунське правительство бажає домагати ся як найскоршого задосить-учинєня слухним домаганям Румунії, бо ходить ту о невеликі лише приграничні області, що лежать при Добруджі.

„N. fr. Presse“ дізнає ся з Софії, що Болгарія прикладає велику вагу до як найліпших відносин з Румунією. Прецінь Румунія повинна заждати із своїми домаганями аж до заключєня мира, бо ставленє сих домагань з цілям натиском в теперішній хвилі викликало би в Болгарії довготривале і глибоке розгоряченє проти Румунії. Положенє в теперішній хвилі є таке, що відновленє війни балканського Союзу з Туреччиною є імовірне.

„N. fr. Presse“ дізнає ся, що болгарське правительство вже повідомленє Румунією що до домагань. Румунія домагає ся відступленя до домагань 3.000 квадрат. кільом. і охорони на родних прав Куцоволохів в Македонії.

„Köln. Zeit“ доносить з Букарєшту: Болгарське правительство повідомило румунське правительство, що Данєв має необмежену повновласть переговорів з румунським послом в Лондоні в справі претенсій Румунії. Кон-

ференция в сій справі має відбути ся вже вчєра або завтра. Як далеко ідуть домаганя Румунії, доси ще не звісно. Однак заєвнюють, що Болгарія під певними умовами є готова до уступок.

Мирові переговори.

Вчєрашнє засіданє мирової конференції по 50 мінутах перервано, бо турецькі відпоручники твердили, що не можуть відчитати присланих їм інструкцій.

„N. Fr. Presse“ доносить з Лондона, що турецькі відпоручники бажають на мировій конференції полагодити лише справу болгарсько-турецької границі, за те инші квестії хотять трактувати окремо. Між иншим хоче Туреччина спротивитись полишеню новобазарського санджаку в руках Сербії і Чорногори. Відпоручники балканського Союзу запротестували проти сих намірів Туреччини.

„Die Zeit“ одержує з Лондона телеграму, по якій Туреччина предложила Болгарії овладу Солуня замість Адриянополя, на що Болгарія відповіла, що Солунь вже не належить до Туреччини і Туреччина не може Солунєм розпоряджати.

„Agence Orientale“ оголошує розмову з предсідником болгарського собранія Данєвом, який заявив, що півостров Галіполі останє при Туреччині, а також море Мармара останє турецьким. Греція не заключила розєму з Туреччиною, бо конче хоче здобути Яніну.

„Local Anzeiger“ доносить з Лондона, що в квестії Адриянополя др. Данєв виступить з предлогодю, що мечети і прилюдні турецькі памятники в Адриянополі мають одержати право екстериторіальности і стати єя личною власністю султана. В сєй спосіб усунєно би замїт Туреччини, що не може зрєч ся землі, де находять ся гроби попередників султана.

Бюро Райтера довідує ся з дуже визначного болгарського жєрела, що наєупротив турецьких поголосок, Болгарія не думає заключати з Туреччиною віякого окремого договору, противно годить ся зовсім і у всім з союзниками; між Болгарією і Туреччиною може бути заключений договір лише на основі переговорів, ведених спільно із всіми союзниками.

Конференция амбасадорів.

Амбасадорі вїдуть ся четвер 2. с. м. по пол. в уряді англійського міністерства заграничних справ. Справа відмежованя Альбанії буде предметом вєрад конференції амбасадорів аж тоді, коли покінчуть ся переговори між Австро-Угорщиною і Італією, які ведуть ся тепер в сій справі.

Положенє на Балкані.

Болгарське військо, що стоїть в Македонії одержало приказ машерувати до Чаталджі. Два болгарські полки полишено в Солуні, один вислано до Серєс.

„Voss. Zeitung“ доносить з Царгорода, що положенє в Туреччині є фатальне. Правительство тратить власть над населєнєм. Турецький сенат вислав депешу до російського царя з просьбою, щоби вплинув на балканський союз в напрямі обмеженя его домагань.

До Берліна і Лондона наспіла вість, що Чорногорці здобули (?) Скутарі. Турки мали зробити випад на чорногорські становища, а рівночасно удало ся сербському військови вдерти ся до міста.

Майже певно, що ся вість неправдива. Але она характеризує горячі бажаня Чорногорців та й з неї видно, що під Скутарі дальше кипить борба.

На розгорядок сербського міністерства війни, всі обовязані до військової служби, які належать до останного покликания і котрі в початком війни були покликані лише на контрольні збори, тепер дістали візваня ставити ся до повненя гарнізонної служби.

Білгородська „Политика“ висловлює переконанє, що Сербія може вже нині бути вдоволеною з вислїду війни, бо піднесла своє значінє в міжнароднім конвєрті, а одержавши доступ до Адриятику заєвнить собі господарські і політичні користи.

На остров Хіос вислала Греція більшу скількість війська, бо там ставляють ще Турки опір.

Як зачувати в Риму, 8 італійських полків стоїть в поготові до висїдки до Альбанії.

Присмо відновити передплату.

НОВИНИ.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Ігнатія; римо-кат.: Макарія. — В п'ятницю: руско-кат.: Юліяни муч.; римо-кат.: Геневефі.

— Нефортунний помисл. По Львові розійшла ся поголоска, що наші фінансові інституції субскрибували триста тисяч корон безпроцентової позички на будову салі і приміщення для „Вишого Музичного Інститута“, „Львівського Бояна“ і дешевої кухні на тім місці, де мав ставити сукурсальний будинок для руского театру. Як кожний з нас радби, щоби згадані інституції мали вже свою власну хату і як певно кожний з нас відчуває брак власної салі на абори, концерти і т. п., то всеж таки треба сей помисл назвати що найменше нефортунним. Поперід всего проктована сала буде значно менша, як в „Народнім Домі“, а тим самим не буде придатною на більші концерти, до яких Львів привик. Окрім сего час недалекій, що головний будинок львівського „Народного Дому“ опинить ся в руках Русинів, а тим самим буде своя сала, а що теперішній совіт „Народного Дому“ вже ухвалив перенесенє бібліотеки до бурси при улиці Курковій, тож салі, в яких доси приміщувала ся бібліотека, могли би бути ужиті на ріжні народні товариства, між иншими на згадані вище інституції. Однак є ще інші причини, що промовляють против наміреної будови салі, а се крайню невідповідне місце, бо в закутній, в улиці до будови такої салі непригожий. А чи не найважнішою причиною, що промовить против такої будови, є се, що через неї спинить ся, або відложить ся адсалендаграєса будову великої театральної салі, де також найдуть приміщення „Музичний Інститут“ і „Боян“. Знаємо, що сі замітки викличуть в деяких кругах негодованє, але почуваємо ся до обовязку їх піднести. Коли вже львівські, рускі, фінансові інституції такі щедрі, то чи не краще було би, якби за ті гроші побудовано в чотирох частях Львова дома „Просьвіти“ з невеликими салами, де могли би приміщувати ся товариства, як прим. — захоронки і де сходило би ся наше міщанство, слуги, робітники, так сильно виставлені на винародовленє? Над тим нехай подумають фінансові інституції та всі люди доброї волі.

— Вісти з України. В українськїм тов-і „Родина“ в Києві вже двічі відграно останній твір М. Лисенка оперу-мініатуру „Nocturno“. Оба рази всі місця були випродані. — Укр. Наук. Тов-о в Києві відбуло оноді в „Родині“ засіданє, на яким відчитано реферати В. Верховинця „Українські весільні мелодії“ і Д. Антоновича „Скульптура треченто в Бергамо“. — „Просьвіта“ в Катеринославі уладила дня 24. грудня „вечір колядок“ при участі свого мішаного хору. Перед виступом хору д. Дорошенко промовляв на тему: „Колядки та їх релігійно-побутове значінє“. — Мануйлівська і перещепинська „Просьвіта“ уладжують на Різдво за допомогою катеринославної „Просьвіти“ „ялинку“ для дітей. — Дописець „Ради“ жалує ся на занепад укр. житя в Житомері.

— Нагорода мира для цісара. Член швайцарского мирового комітету Кедемни прислав комітетови нагороди Нобля внесок, щоби мирову нагороду фундації ім. Нобля призначено австрійському цісареві Франц Йосифові I. за его стремління до здержаня мира у всій Европі.

— Щедре завіщанє. Оноді померла у Львові Марія Волос, власничка реальности у Львові і в Підбірцях. Покійна лишила ось які завпеш на українські цілі: на будову церкви в Підбірцях 12.000 К, на українську бурсу ім. митр. гр. А. Шелтицкого у Львові 5.000 К, на будову церкви на городецькїм передмісті 2.000 К, на церкву в Бібрці 400 К, на відновленє Волоскої церкви 200 К, а около 40.000 К записала на стипендії для родини і загалом для української гімназійної і університетської молодіжи.

— Українська обструкція в комісії водних шляхів. Віденська „Reichspost“ оголошує вістку з українських парламентарних кругів, що Українці зачнуть дня 17. січня 1913. р. обструкцію в комісії водних шляхів, коли з резолюцій ухвали польского кола не буде усунене твердженє, що теперішній універси-

тет у Львові має польський характер і коли польске коло не пристане на се, щоби studium guthenum було у Львові і коли цісарске відручне письмо скоро не появлять ся.

— Санция бюджетової провізорії. „Wiener Ztg.“ доносить, що цісар санкционував бюджетову провізорию.

— Запомоги на цілі дрібного промислу. На останнім засіданю прибічної ради до попіраня дрібного промислу і рукоділя у Відні признано запомоги отсѣм східно-галицьким фірмам: Шевека витворча спілка в Дрогобичі одержала машини в вартости до 2000 К і товарство кушніврів в Жовкві позичку 10.000 К і додаток до коштів заложєня в сумі 300 К.

— Похорон ин. Юр. Чарторийского відбув ся в суботу в Сінєві. Кромі польских єпископів і архієпископів брали участь в похороні також рускі мітрати в Перемишля о. др. Левецький і о. Подольський.

— Уступленє директора краєвого Банку. В неділю працюали урядники краєвого Банку у Львові свого директора, д-ра А. Згурского, який по 30-літній службі уступив в Новим роком в стан супочивку.

— Огонь. З Бібрки доносять, що оноді ввбух о 7. год. рано огонь на фільварку Августівка коло Сарник. Жертвою огню впали: стодола зі збіжєм, в якій після твердженя піднаємця мало бути 265 кіп ячменю, 260 кіп жита 180 кіп пшениці і 125 кіп вівса, дальше машина, кератова січкаря і мленок до чищення збіжа, 25 сотнарів штучного навозу і дві пари саней. Загальна шкода вносить 33.065 К. Причына пожежі незвісна.

— Вибір посла. Намісництво розписало доповняючий вибір одного посла до сойму в виборчого округа міста Львова на день 11. лютого 1913. р.

— Русофілські зрадники під ключем. В сих днях арештовано у Львові студента Мічакевича. В Борщевичах арештовано двох інтелігентів русофілів, які мають там свої родини. Арештовано їх під замітом шпигунства в хосен Росії. В Бориславі арештовано якогось Криська, Терлецкого і Сусика. При ревізії у Криська вайдено, як кажуть, компромітуючі его докази вини.

— Шпигуни в вязницї. В львівській слідчій вязницї сидить під замітом шпигунства оноді над пів сотні осіб. Є межє ними особи обох полів, ріжних станів і народистів. Арештовано їх або ватагами, або поодинокю. Одну ватагу творить 5 осіб, а іменно 2 з Росії: Ілія Каскаров і В. Аскольків і 3 з Галичини: Ол. Федорус, Юлія Кіх і Марта Белозвїч. Поза сею ватагою ідуть одиниці, які працювали окремо, на свій рахунок і свою безпеку. Є оні по найбільшій часті або зовсім неінтелігентні, або умово дуже мало варті. До таких належать: Вас. Лихойд, Зєнов Міцюк, Ос. Хшановський, Кирило Бозюв, Ос. Бучко з Олешлиць, Іван Галберда, Ом. Стасяк, Ант. Новосадович, Дячко Назар, І. Зайончковський, Ст. Мачинський і Ів. Галунович. Ті всі, о скільки дійсно були висланниками російских війскових кругів, мали сповнати вивідуючу службу, се є, доносити про стан доріг і мостів, а також провірявати настрої населєня, рухи війск і ин. в теперішних відносинах. З давніших висланників охрани чл російского штабу, які є вже від кількох місяців в слідствї і вижидают розправи за злочин зради держави і шпигунства, треба згадати про Сем. Бендасюка і Вас. Колдру, обох „русских“. За ними іде одна з найбільших шпигунських ватаг, яка викликала в червці с. р. тільки сензаций, а на чолі єї стояли: бар. Нора Гофман (з Прус), подруже Кєвіги з Києва, Андрій Ключевский і Ч. Варщевська, яка „працювала“ головою в Перемишлї. В злучї з ними є „оператори“ з околиць Галича, а се: Юл. Зєврич, П. Петрів, Серій Задік, Борис Куликов, Ів. Зелінський, Бр. Дирч і „батьюшка“ Максим Сандович і Гнат Гудима. Дальше є два шпигунів родом з Варшави: С. Рєндзєвський і Ів. Кугут. Саме тепер кінчить ся слідство проти б. веліничного урядника Ферд. Пістоля і Ів. Гонсеровского, яких віддав в руки поліції сам російський консуль, думаючи, що се обманці; поліция пересвідчала ся, що оні оба є шпигунами. Не минула така сама доля і Ос. Ленчовского і Кирилва Цимбалу. В вязницї є ще і інші особи, арештовані під замітом шпигунства, назвиць їх однак покищо не можна подати; межє ними є один почтмайстер, який удавав умову недугу.

Тільки сидить їх у львівській вязницї! Не забувати треба, що в кожнім галицькїм міростї сидять у вязницї шпигуни. Що до народ-

ности, перевишають всіх, на жаль, таки галицькі „русскї“ з Бендасюком на чолі.

— Нечуваний злочин русофіла. Вїт села Рудавка, горячий сторонник Дудикевича викичув з салі засіданя громади портрет цісара, а хотів помістити портрет російского царя. Про се пише краківський „Glos Narod-u“.

— Мосивофіли жалують ся. „Slav. Corr.“ доносить з Відня, що вчера прибула там депутация галицько русофілської партії і інтервеніювала у міністра Гайнольда з причини „переслідовањ“ сего сторонництва в Галичяві, Хитрі москвичі. Приловлюване на горячїм учинку російских шпигунів, арештованє платних російских агєнтів за протавстрійську пропаганду і підбурюванє темного народа до державної зради — називають оні переслідованєм.

— Нова лісова залізниця в Галичині. В 1913 р. має бути вибудована величезна лісова залізниця з затварницьких лісів до Устрик. Ся залізниця, одна з найбільших лісових залізниць в Европі, буде довга разом з притоками на 60 км.

— Заговір на іспанського короля. З Мадрита доносять, що там викрито заговір на житє короля. Пляновано его підчас загального страйку залізничників, що має зачати ся з початком січня. Цілю заговору було здетронїзувати короля і проголосити рєпублику. Арештовано много осіб і звернено увагу на північну границю.

— Російське шпигунство в Німеччині. З Вроцлава доносять: В руки властей ввала велика ватага, злєжена з 30 осіб, російских шпигунів, яка мала на цілі, як видно із сконфіскованої кореспонденції, на випадок вибуху війни і оголошеня в Німеччині мобілізаций, висадити у воздух мости в околицї Вроцлава. Від часів німецкого цісарства судівництво не мало до діла в таким великим шпигунським материялом. Слідство веде директор суду Коваль, а оборони обжалованих підаяли ся адвокати Сімон і Мамрош.

— Пияткова російська церква під Липском. В суботу відбуло ся на гробі убитих в 1813. р. під Липском 22.000 Росиян свята положєня угольного каменя під памяткову російську церкву. В святї тім брав участь російський міністер війни Сухомлінов.

— Смерть в мешианю лікаря. Вчера рано прийшов до одного з львівских лікарів за порадою А. Ковеньский, студ. політехніки, родом з Нового Санча. Прибувший жалував ся на біль горла. Лікар постановив перевести операцію, але нїм взяв ся до сего, пацієнт нечаяно помер. Був він імовірно недужий на грузлавку горла. Тїло відставив комісарият до інститута судової медицини.

— Нещасливий випадок лучин ся оноді в Старім Збаражї в турбінном млинї. Жертвою нещастя був 16-літній хлопець Василь Дудок. В наслідок невмілого закладаня трансмісійного пояса пірвало его колесо і убulo на місці.

— Опришки у Львові. Великий переполох викликала оноді в околицї улиці св. Зофії стрілянина і ловленє опришків. Перебіг справи був такий: Коло одного із склепів при згаданій улиці замічено з вікна поліційної експозитурі двох підозрілих людей і вислово до них двох поліційантів. Лєдві поліційанти приступили до них на кільканаїцять кроків, оба незнакомі почали утікати. Один з них утікав в сторону улиці Яблоновских і на відлюднім місці стріляв чотири рази до доганяючого его поліційанта, а побачивши, що всі стріли хибили, бо поліційант не уступав, кинув револьвер в корчі і сховав ся до недалєкого шинку. Ту его придержано. Зівнав він, що зовє ся Йосиф Нушка, є російським горожанїном, уроджений в Зігмунтові в люблінській губернії. При нїм найдено 600 К в банкнотах. Другого опришка придержано на недалєкій будові. Найдено при нїм набитий револьвер електричну ліхтарку, долота і дрібну монету. Зівнав він, що зовє ся Й. Рідль, має 19 літ, перебуває постійно у Львові і що в останних часах сповнив кілька крадежай, переважно склепових.

— Виборча реформа на Угорщині. Угорський премієр др. Лукач вніс вчера в угорскім соймї предлогу в справі виборчої реформи. Переказано єї окремії комісії, зложеної з 40 членів. На основі сего найновїшого начерка число виборців доходить що найменше до 1.900.000, т. є 10 проц. всего населєня Угорщини, підчас коли досе число виборців вносило всего лише 5-9 проц. Під зглядом народних відносин представляє ся сей начерк

для угорської мови найкористнійшим із всіх дотеперішних. В справі виборчого права жінок стверджено, що їх не легковажать ся, що було би однак не на місці побільшувати ще потрясеня, які викликав перехід від дотеперішого виборчого права до нового, ввожденєм ще права голосованя жінок.

Усталєнє виборчих округів буде предметом окремого закона, який буде невагом предложений. Рівночасно з виборчою реформою видасть ся нові закони: в справі карідостойних вчинків проти виборчого права і судівництва в справі важности соймового вибору.

— Продовженє важности залізничних легітимацій урядників державних до 31. січня 1913. З оглядом на неможливість додержаня установленого до дня 1. січня 1913 речинця до до виставленя нових легітимацій для ц. к. урядників придворних і державних і то як тих, що є в чинній службі так і тих, що є в стані супочивку, продовжило ц. к. міністерство державних залізниць вище згаданій речинєць о оден місяць се є до дня 31. січня 1913. Супротив сего дотеперішні легітимації є важні аж до вище наведеного речинця без формального продовженя їх важности.

— Яна буде дальша зима? В метеорологічнім місячнику „Das Wetter“ заповідає Ф. Штендер-Сімерн морозя, маво віщовань вишних метеорологіів, як Гельман, який каже, що по теплім літї в 74 випадках на 100 приходять теплий грудєнь, а в 65 випадках теплий січєнь і лютий. Штендер-Сімерн віщує на основі циклонів, а властвєно на основі успокєня температури по циклонах, які шалїли через 4 і пів місяців над Атлантїйским океаном і спричинили обильні дощі в осєні і в першій половині грудня. Чим довше однак трєвають такі атмосферичні несупокєї, тим більший вигляд, що оні перестануть, а тоді мусить температура остудити ся. Прийдуть морозя. Середшца Европа може їх надїяти ся з кожним днем.

— Відозва болгарского короля до своєї армії. З Софїї доносять, що король Фердинанд видав до болгарської армії відозву, в якій приказує строго придержувати ся заряджень сапїтарного заряду в цілі поправи стану здоровля війська. Щоби піддержати іменно у жовїтрів веселий настрій мають іщєденно відбувати ся вправы залучєні з викладами про війскові операції Болгар і Турків і часті забави при участі музичних орхестр. Та сама відозва приказує також держати строгую карність серед війська, яка повинна всюдї бути взором ладу і легальности, хоронити в релїгійній мірі житє і майно всіх горожан без ріжниць релїгії і народности, як також здержувати ся від всіх злочинів, які могли би шкодити військовій повазі і добрій славі Болгар в очах заграниці.

— Хто марнує неужити, замість зложити їх на У. П. Т., марнує загальне добро.

Оповідки.

— З Відня. Порядок Богослужєнь в часі Рїздвяних свят в церкві св. ВМ. Варвари у Відні: В понеділок дня 6. січня о 8. год. рано Царскі Часи і Обідниця, о 1/4 10 год. Вечірня з Літургією св. Василия Бел., о 4. год. Повечєріє велике, Літвя, проповідь і коляди. — Вівторок дня 7. січня „Рїздво Христове“: о 8. год. читана св. Літургія, о 10. год. торжественна св. Літургія в C-dur, муз. Давидова, концерт ч. б. муз. Бортияньского і коляди, під батутою п. Савчина, целєбрує Впр. о. архієписвитер і пралат Василь Фацаєвич, о 4. год. Вечірня, проповідь, супліканя і коляди. — Серєда дня 8. січня „Собор Прєсв. Богородиці“: о 8. год. читана св. Літургія, о 10. год. співана св. Літургія, „мужеский квартет“, о 4. год. Вечірня і коляди. — Четвер дня 9. січня „св. Первом. і Архидїякона Стефана“: о 8. год. читана св. Літургія, о 9. год. співана св. Літургія „київского нашіву“, о 4. год. Вечірня і коляди.

— З Товариства „Просьвіта“. Комітет курсів виспої освїти відбув в суботу шесте своє засіданє, на яким обговорив точно технічну сторону курсу. Між иншим рішив винайти відповідний льокаль на мешканє курсистам і салю зякладову, постарати ся о відповідне умебльованє і наукові прилади. Що до числа курсистів то комітет узнав число 25 мінімальне, яке має не тільки ходити на виклади але й мешкати в інтернаті. Допєрва повисє сего числа можуть бути приняті госпітантї т. є такі слухачі, що мешкають поза інтернатом а тільки на виклади ходять. Для них ви

значено місячну платню 10 К. — Даліше ухвалив комітет прийняти на час курсу стенографа, який стенографувати ме всі виклади. Виклади ці, по перегляданні їх прелегантами, будуть по змозі друкувати ся окремими брошурками. Будуть они становити підклад для прелегантів курсів вищої освіти на провінції, а при сім знаменито надавати муть ся на відчити по читальнях „Просвіти“ і інших організаціях. Вкінці рішив комітет ще раз звернути ся до нашої суспільности, щоби она старала ся перший курс вищої освіти у Львові вповні використати. Інтелігенція повинна подати звістку про курс вищої освіти широкому загалові і заохотити селянські одиниці взяти в нім участь, місцеві і повітові організації повинні незасібно прийти з помічю. Пам'ятаймо про се, що на всіх полях нашої народної роботи так довго будемо кульгавити, доки не дамо нашим селам і місточкам людий свідомих, ідейних і карних, людий, на які самі будемо могли оперти ся у всіх найважніших національних справах. — Всякі інформації в справах курсу вищої освіти подає канцелярія Тов. „Просвіта“ у Львові, Рінок ч. 10.

— **3 Красові Раді шкільної.** В наслідок іменованя радника намісництва д-ра С. Окенцко-го радником Двора і системізованя нової посади референта адміністраційних і економічних справ в красовій раді шкільній від 1. січня 1913. р., зайшли у внутрішнім уладженю бюр кр. Ради шк. отсі зміни: Від тепер будуть ось такі бюра адміністраційних і економічних справ: I. Для особових справ учителів народних шкіл, поручено реферат провізорично старості Юл. Нанадівичеві. II. Для справ організації і будови народних прилюдних шкіл. Референт староста Ос. Нвсьоловський. III. Для учительських семінарій, видавництва шкільних книжок, фреквенції в народних школах і в приватних таких школах. Референт радник намісництва Бр. Черни. IV. Для справ середних шкіл. Референт радник намісництва др. Ант. Цоль. V. Для справ промислових і торговельних шкіл, поки що як підреферат поручено старості др. П. Жебрацькому. VI. Для справ шкільного надзора. Референт радник Двора др. С. Окенцкий.

Рівночасно в апробаті рефератів в красовій Раді шкільній заведено ту зміну, що радник Двора др. С. Окенцкий обійме в заступстві містопредсідника красові Раді шкільної апробату адміністраційних справ народних шкіл, а містопредсідник красові Раді шкільної задержує апробату адміністраційних справ учительських семінарій, середних, торговельних і промислових шкіл і апробату рефератів всіх красових інспекторів шкіл.

— **Новий почтовий уряд.** З днем 1. січня входить в жите новий почтовий уряд в місцевості Біла, з урядовою назвою „Біла коло Чорткова“. До місцевого уряду приділено громаду Біла з приселками Худибина, Калмуки, Кути, Нагірянна, Скалка, Порієва, Штоколівка і Зелена і двірський обшар в Білій, а замісцевий округ доручень сего уряду творити ме громада Скородивці.

— **3 Бережан.** Дня 13. січня 1913. р. відбудуть ся в Бережанах о 8. год. вечером звичайні загальні збори тов. „Руска Бесіда“.

— **Хто ще не має образа „Від Б. Хмельницького до Києва“** звольте ласкаво поспішити ся з замовленням, бо святя зближають ся. Ціна: К 10 (люксусове К 16 на вичерпано) пересылка К 1.20. Відповідні рами зі склом, оправою і опакованем: сальонові К 12, дубові золоті по К 16, магонові і плюшові по К 20, спеціальні К 28. Замовляти на адреси: І. Павлик або М. Кривецкий, Львів, Руска 20. Полекші в сплатах.

Посмертні оповістки.

— **Доміцеля з Пайпів** Малайриевич, вдова по священнику, померла дня 28. с. м. в Перемишлі в 80. р. життя. В. І. п.

— **Емілія з Волянських** Ортинська, вдова по гр.-кат. пароку в Горднів, померла дня 18. грудня м. р. в 81. р. життя. В. І. п.

Телеграми

з дня 1. січня.

Будапешт (ТКБ). В суботу дня 4. с. м. відбуде ся у Відні спільна конференція міністрів в біжучих справах.

Прага (ТКБ). Посадник міста Грош прибув до намісника і зложив новорічні желаня для цісаря, котрий проявив незвичайні заходи в справі удержаня мира. Істория запише се велике діло цісаря а людність з гордостю буде все згадувати про него. Даліше назначив посадник конечність чешко-німецької угоди. Намісник подякував за слова лояльности і желаня для цісаря і назначив також, що всі повинні признати вагу усуненя народних спорів.

Царгород (ТКБ). Зачувати, що Болгария дозволила на висилку ліків і харчів до Адрианополя.

Мін'їстер війни Назім паша з офіцерами штабу вернув до головної кватири під Чаталджею.

Царгород. Турецкі предлоги на мировій конференції звучали в тім напрямі, щоби рішене справи передати великодержавам, а лише що до Адрианополя і егейських островів буде Туреччина прямо переговорювати з балканським союзом.

На полішене Адрианополя при Туреччині має найти ся спосіб.

Штутгарт (ТКБ). Ту і в Швабських Альпах відчучо вчера вечером легке землетрясенє.

Букарешт. (ТКБ). До палати послів наспіла петиция 150.000 Куцоволохів (Румунів) проживаючих в Сербії, з просьбою о охорону перед винародовленням, примінюваним зглядом нах сербским правительством.

Білгород. В січні збере ся скупштина на коротку сесию.

Солунь. Грецький наслідник престолоа візвал тутешню філію австро-угорского банку, щоби віддала до его розпорядимости всі гроші зложені там турецьким правительством. Турецьке правительство звернуло ся з протестом в сій справі до великодержав.

Петербург. Велику сензацію викликав тайний царський указ, яким лишає ся всяких прав і привілеїв брата царя, Мих. Олександровича, що має бути наслідником престолоа на випадок смерті цревича; его майно буде сконфісковане, а він сам одержить титул графа Брюсова. Причиною сего має бути морганатичне подружжє вел. князя з п. Вульфєртовой. Супроти сего на другім місці що до прав російського престолоа є вже вел. кн. Дмитрій Павлович.

Господарські, промислові і торговельні вісти.

Комунікат Краєвого Союзу для збуту худоби з торгу у Львові дня 27. грудня 1912.

На нивішній торг зігнано: Волів 48, бугаїв 11, коров 120, ялівника 77, телят 165, безрог 127; разом 548 штук.

Плачено за метричний сотвар живої ваги т. є. за 100 кг.: за опасові воли 98 до 110 К, за худі воли 80 до 92, за бугаї 84 до 0, за корови на зарізі 50 до 80, за ялівник 50 до 90, за телята 76 до 108, за безроги 98 до 110 К.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати про ціна збіжа і продуктів у Львові від 23. до 29. грудня 1912.

	за 50 клг
Пшениця	9 60—10 00 К
Жито	8 80—9 20 К
Ячмінь броварняний	8 60—9 50 К
Ячмінь на пашу	8 00—8 40 К
Овес	9 60—10 00 К
Кукурудза	0 00—00 00 К
Гречка	0 00—00 00 К
Горох до вареня	12 00—14 00 К
Горох на пашу	9 00—10 00 К
Бобяк	8 50—9 00 К
Конюшина червона	82—111 К
Конюшина біла	97—122 К
Конюшина шведска	100—125 К
Тимотка	27 00—32 00 К
Ріпак зимовий	10 00—16 50 К
Насіне конопл.	00 00—00 00 К
Хміль старий	000—000 К
Хміль новий	85—95 К

Ученик VII. кл. (Фільольог, математика) прийме лекцію. „Кальхас“ Бережани, гімназия. 476(4)

ДЯК іспитований, голос теноровий, кавалер, глядає посади. — Тома Кузичин в Городовичах, п. Фельштин. 477(2)

Перший український гуртівний склад паперу, приладів шкільних і канцелярських, склад галanterій, виробів гуцульських, швейцарських і різьби

СОЮЗНИЙ БАЗАР

Львів, ул. Руска 20.

великий вибір рам і образків святяких і славнох людий, письменників і музиків. Окази укр. штуки народної. Вироби пацьоркові, гердани і т. и.

ПЕРФУМИ

французкі і англійські, правдива вода кольоньска, кальодонт до зубів, мила туалетові і до голєня.

Заступство на Галичину книг торговельних марки „Optimax“.

ПАПЕРИ

канцелярські, концептові, коверти у всіх форматах (на жадає з друком).

КИЛИМИ в найбільшім виборі, правдиві ковські вольняні.

ВІДЗНАКИ СОКІЛЬСЬКІ

Коралики до виробів коралєвих.

Пєра, олівці, папір з маркою „Рідна Школа“.

Замовленя з провінції полагоджує ся відвортною почтою.

Приймає ся передплату на 1913 рік

на одинаковий український ілюстрований рільничо-господарський двотижневник

„Господарска часопись“

орган Краєвого Товариства господарского „Сільський Господар“ у Львові.

Виходить кожного 10. і 25. що місяця.

Співробітниками „Господарської Часописи“ є фахові знавці рільничої господарки. В „Господарській Часописі“ читачі знайдуть корисні і поучаючі поради, як упорядкувати, поліпшити господарство і як збільшити его видатність.

В „Господарській Часописі“ друкують ся статі з обсягу рїзних галузей господарства, а то: рільництва, садівництва, городництва, сіножатий, пасовиків, пасічництва, хову рогагої худоби, безрог, дробу і т. д.

В „Господарській Часописі“ поміщує ся кромі сего офіціальні розпорядженя, відомости з діяльности Головної Ради, філій та Кружків Товариства.

Рівнож поміщують ся приватні оголошеня і анонси по ціні: 20 сот. від рядка дрібним друком чотири рази лонаного; шеста часть сторони 8 К, четверта часть 12 К, третя часть сторони 15 К, половина сторони 20 К. Ціла сторона 20 К. — При більшєразовім поміщеню оголошеня уділяє ся оуст.

Щоби оминуги накопиченя роботи з початком нового року з виготсвленем адрес і т. д., просимо поспішити ся з надісланем передплати на рік 1913. — Хто надішле передплату на 1913. р. перед днем 21. грудня с. р., сей одержить безплатно ілюстровану книжку: „Годівля курий“, написав Григорій Герман, в ціні 1 К.

Передплата на рік 4 К, на півроку 2 К. Адреса „Господарської Часописи“: Львів, ул. Зіморовича 20. (3)

Асекуруйте своє майко від огню в „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинен асекурувати ся тільки в руським товаристві взаїмних обезпечєнь „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руського тсварства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші ослати забезпечєня селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії зарпощує все двоох господарів на оцінєтелів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руським школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на жите у всіх догідних комбинаціях (на дожить, посмертні капітали, посаги, рентя).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечити від крадени з вломом дважимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векелї за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

ЦЕРКОВНА ТОРГОВЛЯ „ДОСТАВА“

Львів, ул. Руска 20, — Станіславів, ул. Смольні Перемишль, Рінок 26.

Удержує найкращий вибір всяких церковних річий. — Злучила найлучших артистів для виготовленя іконоставів, престолів, кивотів і др. Приймає у Львові золочєна чаші всякі напражки. Зеднала досі загальні признаїя. 366(80сс)

Накладом Piusverein-у появили ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-маляра Асмана, які представляють найбільше займаючі сцени з другої турецької облоги Відня.

Сї листки висилає

Kanzlei des Piusvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1К 60 с за серию (20 листків) разом з почтовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовленя належить висилати на више згадану адресу.

Брошуру:

Йосиф II. чи Ян Казимир?*

(з нагоди святкованя нимомі 250-літної річниці єстованя Львівского Університету). можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в квігарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Приймаєть ся передплату на 1913. рік

на велику двотижневу ілюстровану газету п. з.:

„Ілюстрована Україна“

„Ілюстрована Україна“ буде виходити від 1. січня 1913. р. кождої другої суботи на візір великих європейських ілюстрованих журналів. Часопись присвячена найважнішим справам української літератури, штуки, театрови, музики, культурним інституціям. Ілюстрації з солідним викінченням будуть давати по можности всесторонній образ культурного життя цілої України. Крім українських знимок будуть також ілюстрації до всіх важніших подій в світї. Напряма безпартійний, всеукраїнський.

Всіх Українців просимо присилати до ред. Ілюстр. України фотографії з українського життя як: знимки з артистичних творів, історичних памяток, українських домів, краєвидів, театральних дружин і вистав, з січового та сокілського життя, всяких курсів, фестинів, прогульок і т. д.

Передплата виносить річно: в Австрії 8 К, Росії 5 карб., Німеччині 8 марок, Америці 3 долари. Поодинокє число коштує у Львові 32 сот.

Адрес редакції і адміністрації: „Ілюстрована Україна“ у Львові, ул. Сербська ч. 15. II. поверх.

Відігальний редактор: Др. Іван Крип'якевич.